

1

ויטרה עי פניו ויקרא איד ויתנו אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו מלמד שנתעטף הקב"ה בשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם ה' האני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה חשיבה אל דחוס ותען אמר רב יהודה בריה כרותה לייג מדות שאינו חוזרה ריבם

גני כאלו הלש (כ"ג)

2

ונתנה תוקף קדושת היום. כי הוא נורא ואיום. ובו תשיא מלכותה. ויבין בהסוד בסאף. ותשב עליו באמת: אמת כי אתה הוא דין ומוכיח ויורע ועד. וכותב והותם (וספר וכוונת). ותפוד כל הנשקחות. ותפתח את ספר הזכרונות. ומאליו יקרא. והותם יד כל אדם בו: ובשופר גדול יתקע. יקרא ויבמה דקה ישמיע. ומלאכים יתמו. והולך ורעהו יאמרו. ויאמרו נחמה יום הדין. לפקוד על עבא מרים בדין. כי לא יזכו בענין בדין. וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון: היו בפקדת רועה עדרו. מעביר צאנו תחת שכטו. כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד נפש כל חי. ותהתוך קצבה לכל ברייתו. ותכתוב את גזר דינם:

3

ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כדמציאת חן בעיני ואדעך בשם: ויאמר הראני נא את כבודך: ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחסתי את אשר אחז ורחמתי את אשר ארחם:

כנסת כי מלא

4

ודגתי את אשר אחז אע"פ שאינו הגון ורחמתי את אשר ארחם אע"פ שאינו הגון

גני אוביג (כ"ד)

תפלה הלוי (כ"ה)

2

הגיס טוב וישר למה הוא טוב שהוא ישר ולמה הוא ישר שהוא טוב על כן יורה תמים בדרך שמוה רדד תשובה שאלו לחכמה חסא מרו עונשו אמרה לדם חסאים תרדף רעה שאלו לנבואה חסא מרו עונשו אמרה להן רעש החסא הוא תמות שאלו לקודשא כרך הוא חסא מרו עונשו אמר להן יעשה תשובה ויתברר לו היט וכתוב על כן יורה חסאים כרדד יורה לחסאים רדד לחסא חשבה

ויבטא מכות ס"א

10

מי שיש לו אני נותן לו משכרו ומי שאין לו אני עושה לו תנע ונותן לו מזה שנאמר והנתי את אשר אתון והנתי את אשר אתון למי שאני מבטח להם: וכן ורחמתי את אשר ארחם:

גני ככ"ב כ"ג-כ"ד

11

כ"ג כי תלא

3

ובן סורר ומורה נהרג על שם סופו, הגיעה תורה לסוף דעתו, סוף שמכלה ממון חזיו, ומצקס לימודו ואינו מוצא, ועומד צפרשת דרכים ומלסטם | אתן הצריות, אמרה תורה, ימות זכאי, ואל ימות חייב

אם ללצים הוא יליין ולעניים יתן חן: ולעניים מלתי

12

שחד מחיק רשע יקה רהטות ארחות משפט:

גני יצ"ב

4

(כג) שוחד מחק רשע יקה. הקב"ה מקבל דברי הכנוטה ופיוס מוח הרשעני כלומר צפתר צינו לבינס: להטות ארחות משפט. להפוך דינו מרעה לטובה:

כ"ג כ"ד

4

דבר אחר מולפניך משפטי יצא. אמר רבי לוי, אמר לו הקדוש ברוך הוא, על חנם עשיתי לך דודן לפניכם. אמר לו דוד, רבוננו של עולם כתובה בתורה, ושמות כג, הו 'ושחד לא תקח'. והן מתנראים לקח שחד ולדון אותי, אבל אתה, שאתה נוטל שחד מן הרשעים בעולם הזה, תשובה ומעשים טובים ותפלה, מולפניך משפטי יצא. אמר הקדוש ברוך הוא לישראל, בני, עד ששערי תפלה פתוחים עשו תפלה ותשובה, שאני נוטל שחד בעולם הזה, אבל משאני יושב בדין לעולם הבא, איני נוטל שחד. שנאמר (משלי ג, לה) 'לא ישא פני כל כפר ולא יאבה כי תרבה שחדו'. לפיכך אמר. ותהלים טו, יא) 'תודיעני ארח חיים', אלו עשרת ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים.

גני תפלה בוק"ז

13

ביום ההוא ישליך כל פשעיו אשר עשה, ויעשה עצמו כאילו כי היום נולד ואין בידו לא זכות ולא חובה, וזה היום תחלת מעשיו, היום יפלט אורחותיו שיעא יטו מעגלותיו מדרך הטוב. ודרך זו תביאנו לשוים בתשובה שלמה, כי הוא יעשה עצמו כמשליך מעציו כבוד העונות ועלם החטאים אשר עשה. ויא בנהיהו רעיוניו אשר לא יניחהו לשווב, כי יבוש מחטאיו, כי יחשוב, איך אוכל להעזי פניו ולשוב, ואני חטאתי עויתי ופשעתי, כזאת וכזאת עשיתי, עברתי ושניתתי ושלשתי עד אין ספורות, ואיך אבוא עוד לפניך כבשת גנב כי ימצא, כי בושתי לעמוד לפניך, ואף איך ארמוס חצריו, ואיך אשמור תקויו. אל יחשוב כן. כי המסית יושב כבוב במפתחי הלב, מתחדש עציו בכל יום, צופה ומביט להכשילו ומשים לבו לעצה הרעה הזאת, רק יחשוב, כי כן מדת הבורא יתקבר, ידו פשוטה לקבל שבים. לכן טוב לו להשליך פשעיו ולעשות לו לב חדש.

כ"ה יורה כ"ג כ"ד

14

בחדש השביעי, ר' ברכיה היה קרי ליה
ירחא דשביעתא שבו נשבע הקב"ה לאברהם
אבינו ע"ה תה"ד (בראשית כב. טז) ויאמר כי
נשבעתי נאם ה' מה צורך היה לשבועה, ר' כיכי
בר אבא בשם ר' יוחנן אמר, עמד אברהם אבינו
בתפילה ותחנונים לפני הקב"ה ואמר לפניו,
רבש"ע גלוי וידוע לפניך כשעה שאמרת לי (שם
כב. ב) קח נא את בנך את יחידך, היה כלבי מה
להשיבך והיה כלבי מה לאמר, אתמול אמרת לי
כי ביצחק יקרא לך זרע, (שם כא. יב) ועכשיו
אתה אומר לי והעלהו שם לעולה, אלא כשם
שהיה לי מה להשיבך, וכבשתי את יצרי ולא
השיבותיך, כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח
פיו, כך כשיהיו בניו של יצחק כאים לידי עבירות
ימעשים רעים תהא מזכיר להם עקדת יצחק
אביהם ועומד מכסא הדין לכסא רחמים ומחמלא
עליהם רחמים ותרחם עליהם ותהפוך להם מדת
הדין למדת רחמים, אימתי, בחדש השביעי

מנחם כ"ג
ל' תמוז

15

מצות עשה, כיצד כתרדין אומר אנא הושם ומאתי עייתי
משעתי לפניך ועשיתי כך ופך ודגרי נחמתי ובשתי
במעשי ולעולם אני דגור לדבי הוה, ודלו עיקרו של וידוי

בשם ה' תתן תשובה

16

ואמר רבה בר' רזינא סבא משמיה דרב
כל העושה דבר עבודה ומתבויש בו נעחלין
לו על כל עונותיו שאמר "למען חוכרי ובשתי"
ולא יהיה לך עור מרחץ מה מפני כלמחך
בכפדי לך לכל אשר עשית נאם ה' אלרום

ל' תמוז ע

17

טוב שחכויש טעמך ואל תחויש
טאחרים, ואל יכוישך [שנייך] ואל יכוך פיך, ואל יקללך לשונך ואל יכליטוך
שפתוך, ואל (ט) תשתהוה לדברך;

בשם ה' תתן תשובה
כ"ג